УДК 330.341
JEL F36, G21

Альошина І.В., аспірант,
КНУ імені Тараса Шевченка

МІЖНАРОДНІ КОНКУРЕНТНІ СТРАТЕГІЇ БАНКІВ НА ВНУТРІШНЬОМУ РИНКУ УКРАЇНИ: ЗАГРОЗИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Розглянуто основні міжнародні стратегії великих банків в умовах зростаючої конкуренції на глобальному ринку. Досліджено особливості процесу інтеграції банківського сектору України в міжнародний фінансовий простір та проаналізовано вплив провідних банків іноземних банківських груп на дану систему. Обґрунтовано пропозиції щодо шляхів вирішення проблем, що загрожують стабільному функціонуванню банківської системи України.

***Ключові слова**: міжнародний ринок; стратегії банків; конкурентоспроможність банківської системи; банки іноземних банківських груп.*

Постановка проблеми. Лібералізація руху капіталу та дерегулювання банківської діяльності надали нові можливості провідним банкам для реалізації своїх конкурентних переваг на нових перспективних ринках. Так, велика кількість факторів – розвиток глобальних фінансових ринків, що функціонують за межами національних кордонів, розширення доступу на національних фінансових ринках для іноземних конкурентів, розширення доступності традиційних банківських послуг із нетрадиційних джерел – діяли щоб змінити конкурентне середовище, на якому дані фінансові інститути оперують [1, С. 38]. Такі перетворення змінили характер ринків для існуючих банківських продуктів і послуг та представили нові ринки, на яких фінансові інститути мають конкурувати як на національному, так і на міжнародному ринку. Більше того, зростаючі інтеграційні процеси банківського сектора у фінансові ринки дозволяють банкам перемістити свої традиційні ризики до фінансових ринків та таким чином впливати на стабільність фінансової системи в цілому [2, С.21].

Аналіз останніх публікацій. Вплив іноземних банків на конкуренцію у банківському секторі, економічні результати та наслідки експансії досліджувались у працях західної економічної школи А. Бергера, Б. Вільямса, Р. Левіна, Ф. Мишкіна, С. Шмідта та ін. Проблеми співвідношення позитивних і негативних рис транснаціоналізації банківського сектору в умовах інтернаціоналізації фінансових ринків, мотивів і способів входження іноземних банків на національні фінансові ринки аналізувались у працях українських науковців, зокрема В. Базилевича, А. Гальчинського, З. Луцишин, В. Міщенка, А. Румянцева, А. Філіпенка, С. Циганова, А. Чухна, О. Шниркова, І. Лютого, В. Шевченка.

Невирішені частини проблеми. За складних внутрішніх та глобальних умов існує необхідність у дослідженні впливу міжнародних конкурентних стратегій провідних банків на внутрішньому ринку України, їхнього впливу на стабільність та конкурентоспроможність її банківської системи з метою виявлення загроз та перспектив для отримання максимальних ефектів від інтеграції у глобальний фінансовий простір.

Метою дослідження є виявлення факторів сучасної нестабільності банківської системи України та пошук оптимальних шляхів їхнього подолання.

Результати дослідження. Великі активні міжнародні банки відповідають новим можливостям та викликам зростаючої конкурентоспроможності глобального ринку за допомогою широкого спектру стратегій та підходів [3, С.56-69]:

1) Використання інтернет-технологій для розвитку фінансових послуг і виходу на нові ринки:

1.1. впровадження нових інструментів платежу (електронних грошей), які швидко стали гідним конкурентом на ринку масових засобів оплати. Так, Директива ЄС «Про діяльність у сфері електронних грошей і пруденційний нагляд над інститутами, що займаються цією діяльністю» визначила електронні гроші як грошову вартість і встановила до її емітента такі вимоги: I зберігається на електронному пристрої; II емітується після отримання коштів у розмірі, не меншому ніж грошова вартість; III приймається як засіб платежу не тільки емітентом, але й іншими фірмами.

1.2. створення системи міжбанківських валютних операцій Currenex (клієнтами якої є корпорації, торговці, банки, брокери тощо) та її інтеграція з відомою системою Wall Street Systems. Така інтеграція забезпечила оперативний доступ до всієї торговельно-аналітичної інформації фінансових ринків, надаючи її учасникам надійний, дешевий, рівноправний і безпечний доступ на глобальний ринок. Комплексність і технологічні можливості оперативного надання послуг майже у всіх країнах 24 години на добу 7 днів на тиждень надають суттєві конкурентні переваги.

Завдяки інвестиціям у технології така стратегія великих банків забезпечила їхнє лідерство у сегментах обслуговування пенсійних і взаємних фондів, управління активами, інвестиційного менеджменту, обміну валют.

2) Консолідація активів шляхом злиття чи поглинання, що забезпечує банку глобальну присутність на ринку, його виходу на нові сегменти, що створює міцну базу їхнього розвитку завдяки отримання більш високого прибутку за умови прийнятного ризику:

2.1. створення національних лідерів у країнах Європи (Італія – Banca Intesa, Франція – BNP Paribas, Credit Agricole тощо);

2.2. прагнення європейських банків зайняти провідні позиції у світі з метою подальшого зростання і стратегічного позиціонування;

2.3. продаж страхових активів банківськими групами;

2.4. стійкий інтерес до фінансового сектору фондів прямого інвестування.

Дані стратегії банки реалізують не створюючи нові структури, а шляхом викупу контрольного чи значного пакету акцій ефективних місцевих кредитних установ. У результаті такі банки перетворюються на універсальні фінансові інститути і надають практично всі види фінансових послуг, що суттєво впливає на економічну політику окремих країн та світову економіку в цілому, змінюючи рівень міжнародної конкуренції. Основою універсальності становить ускладнення інструментів, технологій та продуктів в рамках однієї системи обслуговування клієнтів шляхом об'єднання фінансових інструментів і продуктів різних сегментів фінансового ринку.

В результаті такого процесу ризики різної природи або підсилюють один одного, або відбувається їхня міграція між секторами фінансового ринку.

3) Використання послуги офшорного аутсорсингу, що являє собою модель менеджменту, в якій окремі бізнес-процеси передаються на обслуговування спеціалізованій компанії з метою мінімізації витрат та концентрації на основних напрямах бізнесу. За тривалими контрактами передаються функції з підтримки функціонування інфраструктури й окремих систем та операційної діяльності (видача і процесинг банківських карток, обслуговування банкоматів, іпотечні операції тощо).

4) Консолідація інтересів шляхом формування стратегічних альянсів, що допомагає банкам-конкурентам співпрацювати у глобальних фінансових процесах:

4.1. оперативне інвестування значних коштів у розвиток нових технологій

4.2. створення потужних інформаційно-комунікаційних фінансових систем, які взяли на себе роль організаторів торгів та стали основою надання широкого спектра транснаціональних фінансових послуг.

Таким чином, фінансова глобалізація надала банкам нові можливості реалізації сучасних фінансово-інвестиційних стратегій, заснованих як на економічних формах і методах, так і на широкому використанні неекономічних чинників – надсучасних наукомістких технологій, що призвело до реформування світового ринку універсальних фінансових послуг.

Вагоме значення у таких конкурентних стратегіях провідних банків має вихід на фінансові ринки країн трансформаційних економік Центральної та Східної Європи, СНД, які лише нещодавно почали створювати його інфраструктуру [4, С.125]. Присутність провідних банків у таких країнах зміцнює ринкову конкуренцію та створює інтегровану модель фінансового ринку, підвищуючи вимоги до економічної та грошово-кредитної політики держав, що відкриває стратегічні можливості розвитку банківських систем та окремих банків, сприяє розширенню спектра і підвищенню якості фінансових послуг [3, С. 67]. Проте, така активна експансія капіталу на ринки країн, що розвиваються, ускладнює пошук національної моделі розвитку, адже банківський сектор таких країн контролюється іноземним капіталом, що строює певні загрози. А тому вибір стратегії розвитку банківської системи з урахуванням національних пріоритетів є важливою умовою ефективної інтеграції країни у глобальний ринок, що мінімізує загрози та максимізує можливості даного процесу.

Зважаючи на всеохоплюючий та неминучий характер глобалізації та відкритість економіки України, даний процес активно впливає на її банківську систему та економіку в цілому. Так, банківський сектор України один із перших у країні розпочав процес інтеграції в міжнародний фінансовий ринок та проходив наступні етапи [3, С.104-113, 118-124]:

І Організаційно-технологічний етап (розпочався відразу зі створенням банківської системи): встановлення кореспондентських відносин із зарубіжними банками з метою забезпечення механізму розрахунково-платіжного обслуговування зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання:

- підключення до глобальних мереж SWIFT з метою надання клієнтам послуг із транскордонних переказів грошових коштів;

- принципова не та асоційоване членство і міжнародних платіжних системах (Visa International, American Express, MasterCard, Europay International, Diners Club);

- встановлення агентських відносин з команіями American Express, Thomas Cook/MasterCard для надання послуг з обслуговування дорожніх чеків;

- отримання провідними банками доступу до ресурсів глобальних систем Reuters Dealing, Dow Jones Telerate і Bloomberg, що надало їм можливості розширити спектр інформаційно-аналітичних послуг, вийти на міжнародні валютні ринки і розпочати форекс-операції.

II Фінансовий ринок України став складовою світового фінансового ринку шляхом розширення присутності іноземного капіталу:

- надання іноземним банкам, підприємствам, міжнародним фінансовим інститутам послуг (банківських, інвестиційних, консультаційних, інформаційних) з грошових переказів, організації та забезпечення іноземних інвестицій у вітчизняні, національні та міжнародні проекти;

- взаємодія з міжнародними фінансовими організаціями з метою переходу на міжнародну систему бухгалтерського обліку, отримання аудиторських висновків та міжнародних рейтингів провідних консалтингових компаній, виходу на міжнародні ринки запозичень капіталу.

III Сучасний етап (входження України у 2008 р. до Світової Організації Торгівлі та підписання у 2014р. Угоди про асоціацію між Україною та ЄС):

- розширення присутності банків у сегменті фінансових послуг малому бізнесу і приватним клієнтам: активізація діяльності у сфері споживчого кредитування (іпотечні кредити, кредити на купівлю автомобілів / побутової техніки тощо);

- створення у 1993 р. міжбанківської системи електронних платежів НБУ (СЕБ НБУ), модернізація у 2007 р. СЕП-2, що відповідає основним вимогам щодо платіжних систем класу Real-Time Gross Settlement згідно з міжнародною класифікацією. Дана система успішно виконує покладені на неї функції міжбанківських розрахунків, задовольняє потереби у переказі коштів, забезпечуючи максимальну швидкість, прозорість, високий рівень безпеки та надійності;

- розширення каналів обслуговування шляхом запровадження інтернет-банкінгу: у 2000 р. вперше запропонував дані послуги Міжнародний Комерційний Банк за допомогою платіжної системи ICB-net (International Commerce Bank net), що дала доступ клієнтам банку до їхніх рахунків через Інтернет та інші телекомунікаційні мережі. Надалі ринок інтернет-банкінгу почав стрімко зростати завдяки низці перспективних пілотних проектів провідних банків «Укрсоцбанк», «Приватбанк», «Райффайзен Банк Аваль», «Укрексімбанк», «УкрСиббанк», «Кредитпромбанк» тощо;

- стрімке впровадження високотехнологічних фінансових послуг на основі пластикових карток:

- 1993-1994рр.: обслуговування користувачів у співпраці із спеціалізованими компаніями і банками сусідніх держав;

- 1995р.: КБ «Інко» й «Відродження» стали першими вітчизняними членами міжнародної платіжної системи VISA International, а банк «Україна» і «Перший український міжнародний банк» - Europay;
- 1997р.: завдяки створенню нормативних передумов НБУ повноправними членами міжнародних платіжних систем стали банк «Аваль», «Укрексімбанк», «Промінвестбанк», «Приватбанк», «Укрсоцбанк», «Укрінбанк», а в 2011р. членами даних систем були вже 72% банків України.

- підвищення капіталізації банків, посилення міжбанківської конкуренції та впровадження високих стандартів обслуговування шляхом залучення іноземних інвестицій:

- викуп 51% акцій «УкрСиббанку» французьким банком «BNP Paribas», який був 13м за розміром активів серед банків світу, а банку «Аваль» австрійською групою Reiffeisen International;
- поступова присутність банків Італії, Німеччини, Росії, США, Швеції, у результаті чого частка іноземного капіталу в статутному капіталі банківської системи країни стрімко зросла до максимального рівня 41,9% у 2011р. (Див.Рис.1.).

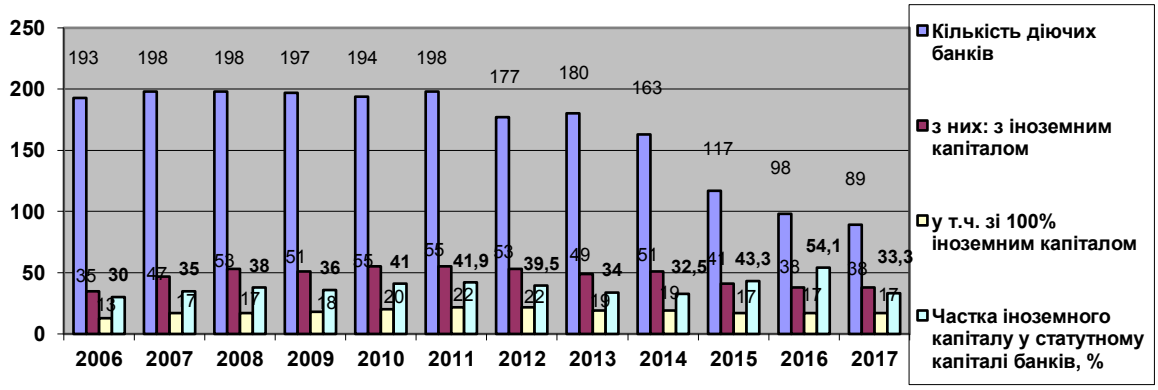

Рис. 1. Динаміка зміни кількості банків та частки іноземного капіталу у статутному капіталі банків України

Джерело: складено та розраховано автором за даними [6, 7]

Проте загострення у 2008р. світової фінансової кризи та поширення її негативних ефектів на економіку України, а також військово-політична агресія у 2014р., що призвела до втрати частини територій та економічного потенціалу, зумовило призупинення припливу довгострокового капіталу, зниження експортних надходжень та відплив короткострокових ресурсів, що суттєво послабило курс гривні.

Таблиця 1.

Взаємовплив внутрішніх та зовнішніх шоків, що впливають на економічну та фінансову нестабільність в Україні

Внутрішні шоки	Зовнішні шоки
Шоки пропозиції: скорочення ВВП внаслідок зменшення економічної території, падіння виробництва, торгівлі та будівництва	*Зовнішньоторговельні шоки:* значне скорочення експорту в результаті падіння попиту та цін на світових ринках, скорочення імпорту внаслідок зниження доходів від імпортних мит та податків

	Продовження табл.1
Шоки попиту: зниження споживання та реальних доходів населення через інфляцію, девальвацію та недоотримання соціальних виплат	*Валютні шоки:* значна та хаотична девальвація гривні внаслідок штучно фіксованого курсу, нагромаджених ринкових дисбалансів та непродуманої лібералізації курсоутворення
Макроекономічні шоки: зростання інфляції, безробіття, стагфляція, зменшення капітальних вкладів, негативне сальдо платіжного балансу	*Зовнішні фінансові шоки:* зростання зовнішнього боргу та обмеження можливостей його обслуговування, додаткові витрати на погашення зовнішнього боргу, обмеження зовнішніх залучень для корпоративного та банківського секторів
Структурні шоки: зміна структури виробництва відповідно попиту та пропозиції	*Зовнішні інвестиційні шоки:* різке скорочення притоку та відтік іноземного капіталу, погіршення інвестиційного клімату
Внутрішні фінансові шоки: значний та нестійких фіскальний дисбаланс, екстремальні військові витрати, вичерпання внутрішніх джерел збалансування бюджету, скорочення можливостей внутрішнього та зовнішнього фінансування	

Джерело: складено автором за даними [5]

А тому важливо виокремити наступні фактори (шоки), що негативно впливають на стабільність та конкурентоспроможність банківської системи в умовах складного зовнішнього середовища, викликаючи неочікувані зворотні зміни та падіння економічних показників [4, С. 128-129]: 1) негативний вплив на кредитну спроможність значного дефіциту бюджету, що покривається за рахунок зовнішніх та внутрішніх запозичень; 2) негативний вплив на курс гривні великого дефіциту поточного рахунку платіжного балансу; 3) негативний вплив на курс гривні значних витрат на економічно невиправдану політику стабільного валютного курсу 2011-2013рр.; 4) скорочення попиту на банківське кредитування внаслідок проведення репресивної фіскальної політики на малий та середній бізнес; 5) негативний вплив на ліквідність банків погіршення рейтингів та інвестиційного клімату, підвищення витрат на обслуговування зовнішніх запозичень.

Такий вплив глобальної нестабільності та внутрішніх негативних процесів призвів до виведення іноземних інвестицій з банківського сектору України, знизивши частку іноземного капіталу у статутному капіталі з 41,9% у 2011 році до 32,5% у 2015 році, що становить 9% (див.Рис.1.). Основними причинами такого процесу є [4, С.130; 5, С.177-179]: зниження кредитних рейтингів України внаслідок політичних та економічних потрясінь; ускладнення можливості рекапіталізації філій та підтримання їхньої ліквідності внаслідок підвищення ризикованості активів; нагромадження безнадійних кредитів та втрати банків внаслідок глобальної фінансової кризи, девальвації гривні та зростання вартості обслуговування кредитів; отримання прямих втрат іноземних банків внаслідок продажу активів за цінами значно нижчими вартості придбання та подальших інвестицій; стагнація кредитного ринку та обмеження можливості отримання прибутків внаслідок зростання вартості кредитів; зміна стратегій європейських банків щодо оптимізації міжнародної діяльності.

Однак, внаслідок виконання вимог НБУ щодо докапіталізації банків та виходу з ринку значної кількості банків вітчизняного походження частка іноземного капіталу у статутному капіталі зросла до 54,1% у 2016 р., що свідчить про відновлення капіталізації банківської системи за рахунок іноземних банківських груп (див.Рис.1). Більше того, іноземні банки залишаються лідерами на ринку України за кредитним портфелем, займаючи 45% даного ринку у 2016 р., маючи частку у активах 35% (див.Рис.2.), що забезпечує їм домінуючу позицію у сфері кредитування населення та вагомий рівень присутності в інших сегментах банківського ринку (кредитуванні юридичних осіб, залучення коштів підприємств та вкладів фізичних осіб).

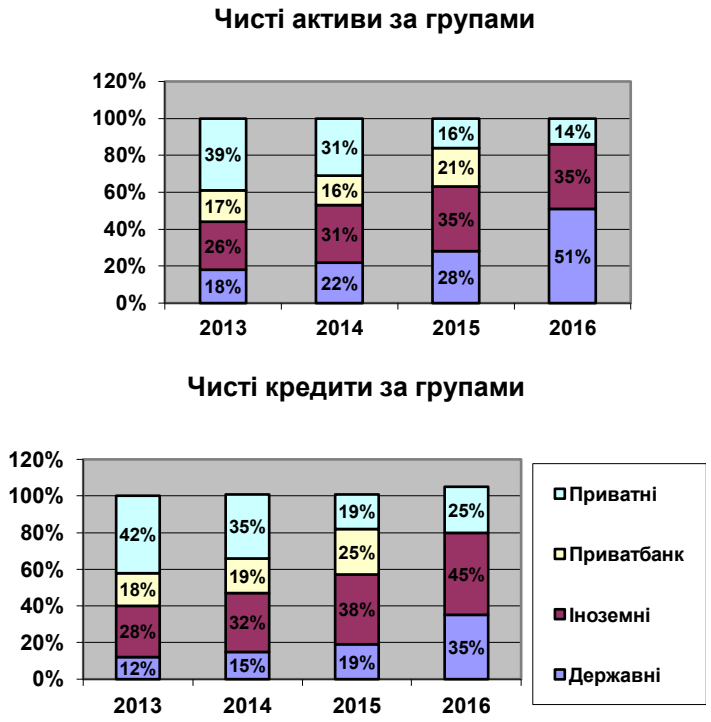

Рис. 2. Структура активів та кредитів банківської системи України

Джерело: складено автором за даними [8]

Згідно даних Табл.2., найбільшими за розміром сплаченого статутного капіталу інвесторами у банківську систему України є банки Росії (20,3% статутного капіталу банківської системи України у 2017р.), Італії (3,9%), Кіпру (2,8%), Австрії (1,4%), Франції (1,4%), Угорщини (1,4%) та Греції (0,6%). Розмір інвестицій з боку інших країн є незначним та становить разом 1,2%. Одним із провідних інвесторів у банківську систему України також є Європейський Банк Реконструкції та Розвитку, що володіє 30 % статутного капіталу АТ «Райффайзен банк Аваль» та 40 % статутного капіталу АТ «Укрсиббанк», та загалом забезпечує його частку у статутному капіталі банківської системи України на рівні 1,5 %.

Таблиця 2.

Провідні банки іноземних банківських груп України, станом на 01.07.2017

Назва банку	Статутний капітал			Країна походження інвестицій	Частка країни походження інвестицій у банк. системі України, %
	млн.грн.	Частка у банк. системі 2017р., %	Частка у банк. системі 2016р., %		
ПАТ «Промінвестбанк»	40617	9,0	14,8	Росія	20,3
ПАТ «ВТБ Банк»	34216	7,6	12,9		
ПАТ «Сбербанк»	12465	2,8	4,7		
АТ «БМ Банк»	3281	0,7	0,6		
ПАТ «ВіЕс Банк»	420	0,1	0,2		
ПАТ «Банк Форвард»	541	0,1	0,1		
ПАТ «Укрсоцбанк»	16673	3,7	6,3	Італія	3,9
ПАТКБ «Правекс-банк»	1038	0,2	0,4		
ПАТ «Альфа-банк»	12180	2,7	2,8	Кіпр	2,8
ПАТ «Марфін Банк»	462	0,1	0,2		
АТ «Райффайзен Банк Аваль»	6155	1,4	2,3	Австрія, ЄБРР	1,4
АТ «ОТП Банк»	6186	1,4	2,3	Угорщина	1,4
АТ «УкрСиббанк»	5069	1,1	1,9	Франція, ЄБРР	1,4
ПАТ «Креді Агріколь Банк»	1223	0,3	0,5	Франція	
АТ «Піреус Банк МКБ»	2531	0,6	1,0	Греція	0,6
ПАТ «Універсал Банк»	виведено із групи іноземних		1,2		
ПАТ «БТА Банк»	1500	0,3	1,9	Казахстан	0,3
Інші	5325	1,2		Інші країни	1,2
Разом банки іноземних банківських груп	149882	33,3	54,1		33,3
Разом по банківській системі	451566	100	100		100

Джерело: складено та розраховано автором за даними [9; 10, С. 8; 10]

Однак, хронічна збитковість окремих банків іноземних банківських груп протягом останніх років негативно впливає на банківську систему України через їхню вагому частку в ній. Так, вже три роки поспіль 5 установ є збитковими: ПАТ «Промінвестбанк», ПАТ «Укрсоцбанк», ПАТ «Неос Банк», ПАТКБ «Правекс-Банк», ПАТ «Альфа-Банк», зростає частка збитку іноземних банківських груп у загальному збитку банківської системи з 19% у 2014 р. до 94% у 2016 р. [9, С.15-16]. А тому у разі виведення цих банків на рівень беззбитковості банківська система України в цілому в 2016 р. також була б прибутковою.

Виходячи із основних проблем банківської системи України, які виникли внаслідок активної присутності в ній банків іноземних банківських груп, можна виділити наступні шляхи їхнього вирішення:

Таблиця 3.

Проблеми, що загрожують стабільному функціонуванню банківської системи України, та шляхи вирішення

Проблема	Рівень вирішення проблеми		
	Національний Банк України	**Верховна Рада України**	**Інші**
1) Зростання частки банків іноземних банківських груп (зменшення частки банків українського походження	Зростання абсолютної суми та частки статутного капіталу банків з капіталом українського походження → досягнення паритетного рівня присутності банків з капіталом українського та іноземного походження		
	-прискорення рекапіталізації банків - впровадження нормативу max розміру СК* банків з іноз.капіталом на рівні 30% СК банк.системи	- податкові канікули для банків із обов'язковою умовою спрямування суми податку на прибуток до статутного фонду банків	Кабінет Міністрів України - продаж статутного фонду державних банків не зовнішнім, а внутрішнім інвесторам
2) Хронічна збитковість окремих банківських груп	Повернення довіри до банківської системи з боку вкладників та зростання банківських пасивів, що є базою для активізації кредитування → зростання ресурсної бази українських банків в національній валюті		
		- відмова від державного гарантування нових валютних депозитів	Фонд Гарантування Вкладів – збільшення мінімальної суми гарантування вкладів фіс.ос. до 500 тис.грн.
3) Знецінення вартості іноземних інвестицій у банківську систему	Забезпечення стабільного курсу гривні у середньостроковій перспективі → утримання на банківському ринку банків іноземних банківських груп		
	- скорочення терміну повернення валютної виручки експортерів до 30 днів - заборона валютного кредитування юр.осіб - застосування підвищеної норми обов'язкового резервування залучених коштів у іноземній валюті - накопичення міжнародних резервів НБУ - поступове зниження рівня облікової ставки - скасування адмін.заходів для покупців валюти (2% до ПФУ) - поетапне зниження норм обов'язкового продажу валютної виручки експортерами (I – до 50%, II – до 25%, III – до 0%) - регулювання валютної структури балансів банків: ввести норматив max розміру вал.кредитів у структурі кредитного портфеля та норматив max розміру валютних зобов'язань у структурі залучених коштів до 50%		Кабінет Міністрів України - автоматичне відшкодування ПДВ з метою стимулювання своєчасного повернення валютних коштів

*СК – Статутний капітал

Джерело: складено автором за даними [9, С. 20-24]

Наведені вище заходи мають забезпечити стабільність банківської системи України за рахунок мінімізації негативного впливу на неї валютного шоку та збиків

банків за результатами переоцінки валютних курсів, попередити розгорнення ризиків від активної присутності банків іноземних банківських груп.

Висновки. Таким чином, активне входження економіки України у глобальний фінансовий простір шляхом освоєння важливих новітніх технологій та встановлення ефективних економічних взаємовідносин з іноземними банками підвищило конкурентоспроможність її банківської системи, однак у той же час зробило її уразливою до глобальних фінансових шоків.

Через обмеженість внутрішніх фінансових ресурсів та загострення конкуренції на національному і міжнародному ринках необхідною умовою подальшого розвитку банківського сектору України як головної складової її фінансового ринку є підвищення якісних показників ефективної діяльності банків та їхньої інтенсифікації, а також підвищення стабільності національної банківської системи. Обмеженість фінансових ресурсів можливо подолати шляхом стратегічного партнерства національного банківського та промислового капіталу шляхом створення потужної фінансово-промислової структури, здатної надавати конкурентоспроможні фінансові послуги клієнтам в умовах глобалізації [3, С.122]. А підвищити ефективність банків, як свідчить досвід провідних банків, можливо шляхом створення інтернет-систем обслуговування, які діятимуть за принципами фінансових супермаркетів, що забезпечить якісно новий рівень обслуговування клієнтів та зменшить витрати на залучення та утримання клієнтів, розширить географію присутності банків на традиційних ринках, сприятиме виходу на нові сегменти фінансового ринку. Такі системи оптимізують напрями роботи та обсяги платежів та мінімізують відплив коштів за межі банку [3, С.108-109].

А тому, щоб отримати максимальні вигоди та подолати негативні тенденції процесу фінансової глобалізації України необхідно стабілізувати та збалансувати її макроекономічні показники, покращити інвестиційний клімат та провести структурні реформи з метою поліпшення умов ведення бізнесу. Основними шляхами стабілізації ситуації в банківській системі є [5, С. 180]: 1) вкладання додаткового капіталу (капіталізація) на солідарній основі державою та акціонерами; 2) заспокоєння вкладників та підвищення довіри до банків шляхом поетапного скасування обмежень зняття депозитів; 3) збільшення максимального розміри депозиту, що підлягає гарантованому поверненню; 4) стимулювання заощаджень населення та їхнє інвестування у банки; 5) управління валютними ризиками згідно міжнародних стандартів; 6) оздоровлення банків завдяки концентрації проблемних активів різних банків в одній фінансовій інституції.

Література.

1. Beverly Hirtle. Factors affecting the competitiveness of internationally active financial institutions // Beverly Hirtle. — FRBNY Quarterly Review. — Spring. — 1991. — P. 38-51. — Access regime: http://ftp.ny.frb.org/research/quarterly_review/1991v16/v16n1article4.pdf;

2. Boot A.W.A., Thakor A.V. The acceleration o banks and markets and its implications for regulation // Boot A.W.A., Thakor A.V. — The Oxford Handbook of Banking. — Oxford University Press. — 2009. — Access regime: http://www.accf.nl/uploads/boot-thakor-OUP-Handbookbanking-rev-jan30-2009%20_2_.pdf;

3. Лютий І.О. Банківські інститути в умовах глобалізації ринку фінансових послуг : [монографія] / І.О. Лютий, О.М. Юрчук. — К. : Знання, 2011. — 357 с.;
4. Шевченко В.Ю. Фактори нестабільності міжнародного руху банківського капіталу та конкурентоспроможність // В.Ю. Шевченко. — Теоретичні та прикладні питання економіки. — 2014. — №1 (28) . — С.124-134;
5. Шевченко В.Ю. Фактори банківської нестабільності та конкурентоспроможність підприємств // В.Ю. Шевченко. — Теоретичні та прикладні питання економіки. — 2015. — №1 (30) . — С.174-183;
6. Основні показники діяльності банків 2016-2017рр. // Національний Банк України. — 2017 [сайт]. — Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593 ;
7. Аналітичний огляд банківської системи України за результатами 2016 року [Електронний ресурс] // Національне рейтингове агентство «Рюрік» [сайт]. — Режим доступу: http://rurik.com.ua/documents/research/bank_system_4_kv_2016.pdf ;
8. Огляд банківського сектору [Електронний ресурс] // Національний Банк України. — 2017 [сайт]. — Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=15727773&cat_id=36450 ;
9. Показники фінансової звітності банків України II квартал 2017р. // Національний Банк України. — 2017 [сайт]. — Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593 ;
10. Шляхи вирішення проблем, пов'язаних з високим рівнем присутності іноземного капіталу в банківській системі України [Електронний ресурс] // Національний Інститут Стратегічних Досліджень. — 2017 [сайт]. — Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/inozemn_kapital-cbb0a.pdf .

References.

1. Beverly Hirtle. Factors affecting the competitiveness of internationally active financial institutions // Beverly Hirtle. — FRBNY Quarterly Review. — Spring. — 1991. — P. 38-51. — Access regime: http://ftp.ny.frb.org/research/quarterly_review/1991v16/v16n1article4.pdf;
2. Boot A.W.A., Thakor A.V. The acceleration o banks and markets and its implications for regulation // Boot A.W.A., Thakor A.V. — The Oxford Handbook of Banking. — Oxford University Press. — 2009. — Access regime: http://www.accf.nl/uploads/boot-thakor-OUP-Handbookbanking-rev-jan30-2009%20_2_.pdf;
3. Liutyi I. Bankivski instytuty v umovakh globalizatsii rynku finansovykh posluh: [monographija]. / I.Liutyi, O. Yurchuk - K.: Znannya, 2011. - 357 p.;
4. Shevchenko V. Faktory nestabil'nosti mizhnarodnoho ruhu bankivs'koho kapitalu ta konkurentospromozhnist' // V. Shevchenko. — Teoretychni ta prykladni pytannya ekonomiky. — 2014. — №1 (28). — P.124-134;
5. Shevchenko V. Faktory bankivs'koyi nestabil'nosti ta konkurentospromozhnist' // V. Shevchenko. — Teoretychni ta prykladni pytannya ekonomiky. — 2015. — №1 (30). — P.174-183;
6. Osnovni pokaznyky diyal'nosti bankiv Ukrayiny 2016-2017pp. // Natsional'nyy bank Ukrayiny. — 2017. — https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593 ;
7. Analitychnyi ohlyad bankivs'koyi systemy Ukrayiny za rezul'tatamy 2016 // Natsional'ne reyitynhove ahentstvo Ryurik . — http://rurik.com.ua/documents/research/bank_system_4_kv_2016.pdf ;
8. Ohlyad bankivs'kogo sektoru // Natsional'nyy bank Ukrayiny. — 2017. — https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=15727773&cat_id=36450 ;
9. Pokaznyky finansovoyi zvitnosti Ukrayiny II kvartal 2017 // Natsional'nyy bank Ukrayiny. — 2017. — https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593 ;
10. Shlyakhy vyrishennya problem pov'yazanykh z vysokym rivnem prysutnosti inozemnoho kapitalu v bankivskiy systemi Ukrayiny // Natsional'nyi Instytut Stratehichnykh doslidzhen'. — 2017. — Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/inozemn_kapital-cbb0a.pdf .

Алёшина И.В., асп.
КНУ имени Тараса Шевченко, Киев

МЕЖДУНАРОДНЫЕ КОНКУРЕНТНЫЕ СТРАТЕГИИ БАНКОВ НА ВНУТРЕННЕМ РЫНКЕ УКРАИНЫ: УГРОЗЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ

Рассмотрены основные международные стратегии крупных банков в условиях растущей конкуренции на глобальном рынке. Исследованы особенности процесса интеграции банковского сектора Украины в международное финансовое пространство и проанализировано влияние ведущих банков иностранных банковских групп на эту систему. Обоснованы предложения о путях решения проблем, угрожающих стабильному функционированию банковской системы Украины.

Ключевые слова: *международный рынок; стратегии банков; конкурентоспособность банковской системы; банки иностранных банковских групп.*

I.V. Aloshyna, postgrad. stud.
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

BAKS INTERNATIONAL COMPETITIVE STRATEGIES ON THE INTERNAL MARKET OF UKRAINE: THREATS AND PROSPECTS

The main international strategies of large banks are considered under the conditions of growing competition in the global market. The peculiarities of the process of integration of the banking sector of Ukraine into the international financial space and the influence of the leading banks of foreign banking groups on this system are analyzed. The proposals on ways of solving problems that threaten the stable functioning of the banking system of Ukraine are substantiated.

Key words: international *market; bank strategies; competitiveness of the banking system; banks of foreign banking groups.*